

مجازات "زنا با محارم" برای هر دو طرف "اعدام" است

پژوهشگر حقوقی - حسین رئیسی

گلنار، نام زیبایی است، این نام را من برایش برگزیدم تا حتی خودم هویت واقعی او را ندانم. او در یکی از رشته های مهندسی دانشگاه ناراحتی آزاد درس می خواند. هر وقت دانشگاه تعطیل می شد، برخلاف بقیه بچه ها مضطرب و نگران به نظر میرسید و خوشحال نبود. رود تا مشاوره بگیردمی خود را کتمان نمی کرد. از تعطیلات چند روزه متنفر بود. یک روز گلنار به دفتر یکی از اساتید رشته روانشناسی برای رفتن به خانه را ندارد با مشاورش مطرح می کند. اشتیاقی و همان روز دلیل اینکه چرا هیچوقت

از قضا استاد مشاور که دوست من بود با من تماس گرفت تا جنبه های حقوقی اتفاقی که سبب شده بود گلنار را از شوق رفتن به خانه بازدارد، مطرح نماید.

تجاوز می کند و بعد از مدتی به ماجرا از این قرار بود که از سال ها پیش یعنی از زمانی که گلنار تنها سیزده سال داشته، برادرش به او ادامه داده است. زمانی که اذیت و آزار و تجاوز جنسی دختر جوان و به شکل عادت در آمده دلیل سکوت گلنار، این کار برای برادر به دلیل عمده تعجبم هم به خاطر استمرار تجاوز برای چندین سال بود. استاد، داستان دخترک جوان را مطرح کرد ابتدا تعجب کردم!

جستجو فکری برای پاسخ دادن به این پرسش که چه حقوقی برای گلنار متصور است و چگونه او می تواند خود را از این شرایط نجات بعد از دهد و از حمایت حقوقی بهره مند کند، در ذهنم غوغایی برپا کرد. از استاد خواستم تا فرصت بیشتری برای پاسخ داشته باشم و ملاقات با گلنار جواب بدهم.

یکی از روزهای گرم تابستان او به اتفاق یکی از همکلاسی هایش که سنگ صبور گلنار بود به دفتر من آمدند. از پیش خود را برای روبرو با خودم گفتم او نیاز به راهنمایی دقیق دارد. باید با دقت و همه جوانب موضوع را باز و مطرح کرد. شدن با یک قربانی آماده کرده بودم،

به دلیل اینکه ضمانت ها و حمایت های حقوقی به خصوص در باره ماجرای گلنار و ماجراهای شبیه آن، در کشور ما بسیار نا مطمئن هستند و قربانی را در شرایط سخت روحی و روانی قرار خواهد داد. اظهار نظر روشن و دقیق فوق العاده سخت بود.

زمانی که گلنار وارد شد شرم در چشمان و صورتش هویدا بود. او بدون دلیل شرمگین بود، نیازی به بازگویی مطالب آزار دهنده نداشت. به او گفتم نیازی به بیان صورت مسئله نیست. به اندازه کافی یادآوری موضوع تو را آزار می دهد، پس بهتر است راه حل های ممکن برای اقدام حقوقی را بررسی کنیم. با خانواده ات و انجام این موضوع طرح

ادامه دادم، برای رهایی از استمرار خشونت راه حل های حقوقی را با شما مطرح می کنم، در نتیجه تمرکز ما بر راهکارهای حقوقی است.

برای این امر باید به همه جوانب موضوع از جمله نکات زیر توجه کرد.

دلیل استمرار عمل تجاوز: نخست

فضای پیرامون، وظیفه والدین احتمال وقوع خشونت در مکان های مختلف و برای همه کودکان و یا زنان وجود دارد، از این رو توجه به اطرافیان آنان است. عدم آگاهی اطرافیان و شاید غیر قابل تصور بودن موضوع برای آنها، سبب وقوع خشونت می شود. در مورد گلنار بی استمرار تجاوز شده بود. و اطلاعی موجب سکوت قربانی

به او گفتم: این نخستین بار است که شما سکوت خود را شکسته اید. با این حال تاکنون خانواده و متجاوز از این اتفاق بی خبر هستند. برای رهایی از استمرار خشونت ضروری است باور کنید، هیچ خطا و حتی سهل انگاری متوجه شما نبوده و سکوت را بکشید. حال زمان آن فرا رسیده تا خانواده ات و متجاوز نیز از موضوع با خبر شوند.

گام دوم:

متجاوز طرح موضوع اگر همراه با قرار دادن دو طرف زیر یک سقف باشد خطرات جدی او را تهدید به دلیل قرابت نزدیک بین گلنار و می کند. از این رو از گلنار درخواست کردم قدری در باره خانواده اش توضیح دهد، بعد از سخنانش از او خواستم تا اجازه دهد به پدرش در این باره گفتگو کنیم.

که سرم شلوغ است و با اجازه او به پدرش تماس گرفتم و از او خواهش کردم تا هر زمان می تواند به دفتر من بیاید. او ابتدا بهانه آورد گرفتارم، امکان سفر ندارم. از این رو از وی خواستم تا از طریق تلفن به حرف هایم گوش دهد.

در برخی از این موارد ممکن است مرتکب به کلی موضوع را انکار نماید و یا اینکه برعکس انتظار، موضوع را بپذیرد و امکان حل خانوادگی آن و حتی تا حدودی عادی سازی روابط نیز فراهم گردد. از این رو بررسی این ابعاد نیز با اتکاء به شرایط عدالت ترمیمی می تواند با باز توانی یا توان بخشی قربانی و همچنین رفع خطر در مرتکب منجر شود.

اتفاقات غیر قابل باوری در اطرافمان رخ می دهد و با در نظر داشتن همه شرایط، پس از آماده کردن ذهن پدر گلنار با این جمله، که گاهی بی خبر از آن هستیم، ماجرا را برایش بازگو کردم.

کمک خانواده و اطرافیان برای تحمل موضوع بدون قضاوت کردن در باره قربانی و متجاوز بسیار اهمیت دارد. اگر خانواده موضوع را به خوبی مدیریت کند، با گفتمان دقیق امکان بررسی ریشه ای مشکل و ممانعت از تکرار آن و ایمن سازی محیط برای قربانی و همچنین بازدارندگی مرتکب از تکرار این رفتارها وجود دارد. از این رو جامع نگری و مطالعه همه ابعاد قضیه و کمک گرفتن از روانشناس و حقوق دان مفید خواهد بود.

گام سوم:

تشریح مجازات این جرم و چگونگی اثبات آن گام بعدی بود. در این گام مجازات قانونی و شرایط احراز آن بررسی می شود.

برای هر دو طرف "زنا یا محارم" اقدام قانونی من به عنوان وکیل گلنار، برادرش را در معرض حکم اعدام قرار می داد. چون مجازات پس از اثبات عنف و است، اگر یکی دیگری را به زور مورد تجاوز قرار دهد، فقط متجاوز به اعدام محکوم می شود. البته "اعدام" اگر با قربانی است اگر در قربانی این امکان فراهم است. متأسفانه ارائه دلیل برای اثبات عنف و

بهرتر است پاره ای ببینید و در وهله نخست قبول کنید تا گلنار در شهرستان محل تحصیل بماند و به منزل در ادامه به پدر گلنار گفتم: باز نگردد. پدر گلنار به خوبی به حرف هایم گوش داد، احساس بسیار بدی در او مستولی شده بود، سعی کردم خودم را جای او بگذارم و دلداریش دادم. اما او طاقت نیاورد و بالاخره صدای گریه اش بلند شد.

اندکی بعد قدری آرام گرفت و قبول کرد تا او برای دیدار گلنار به اتفاق همسرش عازم شهرستان محل تحصیل شوند.

بعد از چند روز به دفتر من آمدند و گلنار نیز همراه آنها بود. هر دو شدیداً ناراحت بودند. چاره ای نبود. باید دقیق و سنجیده عمل می شد. بار سنگین این اتفاق از یک سو و سنگین تر، سیستم دادرسی اسلامی است که در این باره اجرا می گردد از دیگر سوی، فضای تصمیم ناراحت کننده تر این بود که طرح موضوع گلنار را به شدت درگیر خود خواهد می ساخت گیری را فوق العاده دشوار ساخته بود. و

گام دیگر:

ار آنجایی که شکایت کیفری از دو جهت خطرناک بود، اول اینکه گلنار و برادرش را در معرض اتهام زنا یا محارم قرار می داد، و بر

اساس ماده 224 قانون مجازات اسلامی مجازات این جرم برای دوطرف اعدام است، مگر اینکه قربانی اثبات کند مورد تجاوز به عنف و فقط متجاوز اعدام خواهد شد. همین ماده "ت" تنها در این صورت بر اساس بند! و تمایل به آن نداشته است اکراه قرار گرفته ،

در باره گلنار به دلیل اینکه شروع به تجاوز در سن کودکی رخ داده ، امکان اثبات تجاوز تا حدودی آسان است، اما سکوت و استمرار عمل تجاوز، وی را در معرض اتهام تسلیم و رضایت به استمرار قرار می دهد. این درحالی است که تردیدی وجود ندارد که گلنار بی گناه بوده و هیچ تمایلی به این ارتباط نداشته است.

. از این رومحسوب خواهد شد برای قربانی شبیه به شکنجه همه این مسایل اثبات اکراه و اجبار را با مشکل روبرو می سازد و بیشتر درگیر کردن قربانی با نظام قضایی اسلامی که توجه دقیق به عمل متجاوز ندارد، بلکه نتیجه مجرمانه را بیشتر مورد توجه قرار می دهد، بسیار خطر آفرین و سبب آسیب روحی بعدی برای خواهد شد.

است، یعنی یا مرتکب اعدام باید گردد و یا آزاد، حالت دیگری وجود ندارد و "همه یا هیچ قانون" باید توجه داشت که قانون در این جا و در! و متجاوز تنها به انکار نیاز دارد! برای رهایی قربانی از مجازات نیازبه اثبات عنف است که این موضوع نیز بر عهده قربانی است فرض اثبات تجاوز و زنا متجاوز حتما اعدام می شود، مگر اینکه قبل از اقرار توبه نماید و در این صورت حداکثر به کمتر از 100 ضربه شلاق محکوم می شود و پس از آن فوراً آزاد خواهد شد.

به این دلیل اغلب قربانیان و خانواده ها در چنین مواردی تن به شکایت نمی دهند، چنانچه پدر گلنار و خود او نیز با شنیدن این سخنان من گرفتند شکایت نکنند. به شدت نگران شدند و تصمیم

نتیجه و راه حل

با توجه اینکه، خشونت های جنسی رقم بسیار بالایی در روابط میان انسان ها به خود اختصاص می دهد. مذموم و ناپسند بودن خشونت جنسی در همه فرهنگ ها و جوامع مطرح است، اما با وجود قبح وسیع این موضوع همواره رخ می دهد و زندگی قربانی را تباہ می سازد. برای رهایی از این نوع خشونت ها شایسته است تا عدالت را برای آنها جستجو کرد.

این نوع جرایم صرفاً با ادله شرعی در شرایط حقوقی کنونی عدالت محقق نمی گردد. چون امکان اثبات علمی جرایم وجود ندارد، و است، امکان پذیر می شود، سپردن قربانی به چنین شرایطی او را در معرض آسیب های بعدی که مهمترین آن اقرار و چهار شاهد عادل قرار می دهد. نتیجه این شرایط بازخورد عادلانه ای در پی نخواهد داشت.

یعنی جنگ بین متجاوز و قربانی و نتیجه آن اگر به عدم اثبات جرم و یا عدم اثبات عنف و اکراه در قربانی منجر مجازات همه یا هیچ، شود قربانی را در معرض خطر جدی مجازات و حتی اعدام قرار خواهد داد. درفرض بی خطر بودن اقدام حقوقی برای قربانی به دلیل اعدام! متجاوز که از اقوام اوست، بار سنگین روانی بر قربانی وارد خواهد کرد

درهمه! انتقام شخصی نیز وجود دارد برخورد با قربانی و همچنین چنانچه متجاوز به صورت متناسب مجازات نشود نیز خطر تکرار جرم و این موارد مردم عطای دستگاه قضایی اسلامی را به لقای آن ترجیح می دهند، مانند گلنار و خانواده اش که شرایط برای آنها بسیار سخت! تن به شکایت ندادند شده بود و

ضروری است. اصلاح قوانین بنابراین اصلاح قوانین حاکم بر این نوع جرایم و تغییر مقررات و روش های اثباتی تشخیص و اثبات جرم بدون نیاز به حضور و همراهی قربانی با متجاوز و متناسب کردن عمل مجرمانه با مجازات نیز حمایتی برای بررسی این نوع جرایم، ضروری است.